

Acadèmia Rico

COMERÇ - IDIOMES
CULTURA GENERAL
PERITATGES-TEORIA

CLASSES PER AMB DÒS SEXES

Sant Quirze, 5, segon

EL POBLE

ANY I

NÚM. 95

SABADELL, DISSABTE 23 DE JULIOL 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C. SANT PERE, 31 - TELÈFON 2333 - IMPREMTA: RAMBLA DE LA REPÚBLICA, 65

NÚMERO SOLT: 10 CTS.

LA CORRESPONDÈNCIA AL DIRECTOR

NOTA DEL DIA

L'Estatut al Parlament

Una altra situació delicada ha plantejat la discussió de l'Estatut. Som ara en el problema de l'ensenyament. Criteris oposats i contradictoris s'aixequen contra l'aspiració catalana de tenir aquest branca cultural a le seves mans. No s'ha trobat una fórmula de concòrdia que harmonitzi les dues parts, i hom espera que d'ací a dimarts aquesta fórmula es trobarà malgrat sigui en el dolorós aspecte de la transigència.

Però cal preguntar: — ¿Perquè una fórmula que harmonitzi el criteri de tots, és a dir dels catalans i dels castellans, si des del moment que hi ha discussió no existeix l'harmonia? En rigor, només hi pot haver una fórmula acceptable: és la catalana, i per tant els que han de transigir no hem d'ésser nosaltres, sinó ells. Però per no arribar a aquesta lògica conseqüència, es permetrà àdhuc que els diputats catalans abandonin els escons del Congrés i tornin derrotats a la seva terra.

Si aquest cas arribava, quedaria satisfet així l'interès de la República, amb el descontent general del poble català? ¿En sortiria beneficiat el règim amb una situació de violència de resultats imprevisibles? Es evident que no. I els esforços del govern tendeixen en aquestes hores evitar una ruptura que sembla fatal.

La discussió de l'Estatut ja s'allarga en desmesura. Cada article que s'aprova amb audaçia lentitud, Catalunya veu minvar les seves atribucions. I si en problemes primordials com l'ensenyament topem amb tan grosses dificultats, ¿quina fi espera a la resta dels articles estatutaris?

Si cal invocar l'optimisme, l'invocarem. Però una cosa és la discussió sense egoisme i l'altra provar la paciència dels catalans. De totes maneres no cal extremar la nota. Però hem d'estar alerta per si convé sumar-nos a l'actitud enèrgica que pugui adoptar la minoria catalana al parlament.

La consigna desorientadora

Després de la primera empena inicial de l'obra depuradora i d'estructuració de la República, ja varen insinuar-se inequívocs intents de mediatització de les directrius republicanes en el sentit de falsejar els postulats d'aquesta irrupció de l'esperit civil que convinguérem en dir-ne revolució incruent.

En advenir la república hom veié oberta la clariana de les rectificacions de tot un procés històric retardat pel llast feixuc d'un travament d'interessos fenduts arresdosats en el xopluc d'una monarquia anacrònica.

Els problemes plantejats per l'evolució dels temps a tots els pobles, ací restaven estancats sense la solució addient, i havien esdevingut cada dia més greus. Hom percebia la necessitat de resoldre tota una sèrie de qüestions d'una manera apremiant i radical. Els latifundis feudals, la rabassa les aparceries, el laïcisme de l'Estat, els problemes regionals, eren problemes que demanaven una solució inajornable.

De bell cop, hom hauria volgut resoldre'ls revolucionàriament — com calia que ho fes un règim que pretenia esborrar un passat anorreador de la vitalitat del país —, prescindint de meticulositats legalístiques i d'enfats de juridicitat. Però ja de bon començament, tota una barrera d'escrúpols massa respectuosos va neutralitzar l'acceleració dels primers propòsits de justificada reforma.

La República, que havia d'ésser, per algun temps, regida sense cap control d'oposició, volgué ésser excessivament generosa i brindà un lloc de fiscalització i de bel·ligerència als qui, des d'abans de naixer li barraven el pas.

Des d'aquell moment, tota la xarxa d'interessos que es sentien menaçats amb la realització de les reformes que la República tenia el compromís de dur a terme, es donaren

compte que havien guanyat un lloc estratègic per a torpedinar el nou règim, només que amb la fàcil habilitat de posar-se un gorro frigi al cap.

Ja hem exposat en altres ocasions el destriament de posicions crítiques que després d'un any de República s'han dibuixat en el panorama de les activitats polítiques del país. Aquest destriament es caracteritza en tres estats d'opinió ben acusats: Els que neguen tota eficàcia renovadora al nou règim puix que són afanyosos de records d'acceleració; els que cerquen la seva eficàcia en l'avenç lent i gradual; i els que s'han espantat del poc que s'ha fet i, començaren a dubtar d'anar endavant primer, per acabar, ben aviat, imitant el pas en terra.

Es evident, que aquells que s'apleguen en aquest darrer sector del republicanisme, ha d'ésser, encara que no vulguin ni s'ho pensin, el nucli aglutinador i absorbent de tots els sectors d'interessos que senten la menaça de les reformes autènticament republicanes.

Tota la força que presiona i torpedineja la república, tot l'allau de l'ancestral prejudici reviscolat per l'instint de conservació en un moment de perill, ha de precipitar-se a l'entorn d'aquest illot esperançador des d'on el naufragi d'un règim que s'enfonsa, pretén restablir el seu privilegi.

Però, som, encara, en moments de passió antimonàrquica. No s'ha esvaït, tant aviat, el record de les promeses de la revolució. I és perillós de fer la contrarevolució sota una consigna descobridora d'aquest propòsit. El procés revolucionari que tot just s'ha iniciat en aquest país, és caldejant, encara, amb prou fervor perquè hom consentís un descarament reaccionari.

Calia que aquests elements trobesin una consigna equivocada i no sospitosa per a remoure una força es-

tranguladora de tot intent de reforma. Descarnadament, un moviment contra els estatuts regionals, com no sigui el gest demencial d'una individualitat dispersa com Royo Villanova, no seria eficaç. Una oposició negadora de tota reforma agrària, seria sospitosa. Contra les millores socials, contra la separació de l'Església i l'Estat, contra la reforma de l'Exèrcit, no s'hi pot actuar descobertament.

L'oposició que, poc a poc, subrepticciament, s'ha anat infiltrant per totes les escales balderes, ha pogut destillar una fallàcia suggestiva que ha empeltat molts esperits. Aquesta fallàcia té una expressió, que pot ésser impunement el banderol de recrutament d'una força guillotina-dora de tots els intents de renovació revolucionària.

—Estatut, sí, però... i segueixen un caramell de repars que el desvirtuen— Reforma Agrària. Sí... però... L'Exèrcit, sí... però... Laïcisme, sí... però... la República... la Nació... els interessos de la pàtria. Sí... Ja tenim la consigna, el mot de oriflama de les noves suggestions enganyoses!

La República és de tots els espanyols. La República ha de fer una política d'alta volada patriòtica. La República ha de fer una elevada política Nacional.

Heu's ací la Política Nacional de la República el nou mirallet de càrregues aloses dessota del qual hom hi trobaria el rètol desesperançador: —Aquí, no ha passat res—.

J. H. COSTAJUSSA

NOTES

S'ha complert ara el vuitè aniversari de la mort de Guimerà. Recordar aquest home, símbol de les llibertats de Catalunya, és la millor contribució a què aquestes llibertats no ens siguin negades.

Una manxeta de "L'Opinió": "Lerroux ha dit que, elegit el President de la República i elaborada la Constitució, la missió mínima de les Corts era llista i era arribada l'hora de dissoldre-les."

Oblida que la Convocatòria de les eleccions per a les Corts Constituents precisava que elles havien d'aprovar l'Estatut de Catalunya".

Una altra manxeta de "La Publicitat":

"Una rara coincidència fa que els enemics de l'Estatut i els adversaris del Govern siguin els mateixos".

D'un dibuix de l'Apa: (Largo Caballero donant una puntada de peu a Lerroux): —"Largo de ahí, caballero".

De Guasp, a "El Diluvio", comentant els dos vaixells que s'han de construir de la Transmediterrània: —"Aquests dos vaixells, abans de començar a construir-los, ja fan

Ressorgiment peninsular

S'ha celebrat a Barcelona uns actes d'homenatge als diputats gallecs que voten el nostre Estatut en les Corts espanyoles. Aquests actes han revestit una excepcional importància, i ells revelen no sols l'esperit de Catalunya, sinó l'esperit de les regions germanes que es disposen a adoptar una actitud de defensa en contra de la mania hegemònica de la regió central, que és Castella.

En aquest acte d'homenatge es va palesar d'una manera franca i oberta, que Catalunya té al costat als bascos i als gallecs, i que així mateix nosaltres els catalans, fem costat als gallecs i als bascos que treballen incansablement per la personalitat de les respectives regions, o dit més pròpiament, dels respectius pobles hispànics que formen el gran mosaic espanyol.

Només un sentiment suïcida, o un instint clandestí que perfora el que tenen de bo i d'immillorable aquests pobles hispànics, pot reduir-los a silenci o retardar el ressorgiment de les seves voluntats. El centralisme és el que ha taladrat inconscientment la gran obra de purificació espanyola, d'obtenir una diàfana atmosfera peninsular. Només ara, en el preludi republicà, podem assistir al desvetllament d'aquests pobles, perquè la República és liberal, i només és una minoria la que nega aquesta llibertat dels pobles o ésser ells mateixos, preponderants en llurs activitats.

Només són uns homes que tenen una visió cohibida del que és el problema espanyol. Una visió tarada pel més impur madrilenysme, com si la capital d'Espanya resumís, d'una manera justa, tota la diversitat peninsular. Un gran mal va ésser desviar la veu de Pi i Margall, el qual donava, amb la seva teoria federalista, la solució al problema que avui

◆ Si l'eficàcia d'un anunci està en raó directa amb la seva difusió, els sabadellencs han de preferir EL POBLE, per ésser el diari local que té més tiratge.

constitueix l'enigma més gros de la República. Perquè a desgrat de tots els unitaristes i centralistes, la República actual no podrà ésser unitària ni federal, però haurà de sofrir la imputació de totes aquelles arrels que la Monarquia havia estès pels àmbits peninsulars per a xuclar la seva i donar vida a la corpolència de l'arbre borbònic. I temps a venir, per una llei inexorable, fatal, de la història, es farà imprescindible que els pobles hispànics obtinguin la virior i la ufana que els va robar la monarquia per ésser, altra vegada, més forts i més virils i per a complir la missió que com a poble tenen encomanada, ja que la naturalesa i els accidents geogràfics els ha donat una característica, que és el seu cos, i una ànima, que és la seva llengua.

Aquest problema no el resoldrà una solució de Govern de dreta, o una solució de govern d'esquerra. La única solució és de llibertat, d'una ampla i magnífica llibertat que empari tots els poders polítics de l'individu i de la col·lectivitat. Si no hi ha llibertat no hi ha solució al problema peninsular. Per això els enemics de l'Estatut se'ls titlla de antiliberals, perquè no poden ésser més que uns homes que viuen d'esquena a les realitats permanents i en canvi només són sensibles a la sola veu de l'exclusivisme castellà, que té encara les pures flonjors de l'autoritarisme, difícil d'extirpar després de segles de permanència damunt el tron de la reialesa.

Deiem des d'ací mateix que després dels bascos vindran els gallecs amb llur Estatut. I inexorable, la profecia es complirà perquè ara, en un règim de llibertat, és impossible retornar a l'opressió i a l'esclavitud.

Josep VERDAGUER

Elogio de Sabadell

Fa uns dies es troba a la nostra ciutat, el culte periodista i fervent republicà, En Manuel R. Rodríguez, actual Secretari General del Centre Republicà Espanyol de Buenos Aires, i Director de l'important periòdic «España Republicana», que es publica en aquella capital. El senyor Manuel R. Rodríguez ha escrit expressament per a EL POBLE, el present article, el qual publiquem amb molt de gust:

Al turista o al forastero que visita Sabadell, la hermosa ciudad catalana, le brindará la magnífica perspectiva de sus calles, ramblas y avenidas, realizada por la limpieza y pul-

la travessia Valencia-Bilbao i Bilbao-Valencia, passant per Madrid".

El Lerroux d'ahir, deia: —"Cal aixecar el vell de les novícies i elevar-les a la categoria de mares."

El Lerroux d'avui, diu: —"Quina necessitat hi ha per exemple, de ferir certs sentiments arrancant el crucifix de certs establiments?"

critud de sus aceras y pavimentos; el halago visual de sus plazas, artísticamente decoradas por la pintura floral del jardinero; la sana alegría de la multitud obrera, que a ciertas horas invade los paseos, agitando los con el ruido bullicioso de su lozana juventud; la visión de sus múltiples fábricas y talleres, donde el trabajo zumba con rumor de colmena elaborando el pan y la paz, los dos factores del progreso.

También admirará el forastero o el turista el continuo trágico de los trenes que entran y salen de la ciudad dejando o llevándose sus ricos cargamentos de materia prima elaborada; el panorama soberbio de valles y montañas, cubiertos con el verde ropón de promisoras cosechas; la belleza fuerte y serena de las mujeres, que llenan las calles de una prestancia noble, evocadora de la Roma clásica.

Todo esto admirará el turista o el forastero, y algo más que constituya una emoción exquisita, especialmente para los espíritus abiertos a la fraternidad humana: la cordialidad de los hijos de Sabadell para el peregrino que llega sin otro bagaje que

D'UNES SUBVENCIONS SUPRIMIDES

«La Ciutat» i els diners de la ciutat

En un editorial carregat de sofismes «La Ciutat» es plany, una vegada més, de la supressió d'unes subvencions que l'Ajuntament de la nostra ciutat atorgava a determinades escoles confessionals. De la calorosa defensa que fa d'aquestes subvencions, no es trasllà cap raó de principis dintre una ponderada altesa de mires, sinó, lògicament, es descobreix una pura raó econòmica. «La Ciutat» només li dol que les subvencions siguin suprimides, no li dol que l'ensenyança confessional es reduïxi als seus límits estrictes. Per extreure el seu sectarisme no mira qui ha de pagar l'ensenyança religiosa, i per tant vol que la pagui la ciutat, quan la ciutat, això és, el poble de Sabadell, segons la majoria dels seus representants, vol que l'ensenyança religiosa la paguin els catòlics, així com l'ensenyança laica és gratuïta, sense perjudici que qui vulgui que els seus infants s'apiguen doctrina cristiana, pot anar a les parròquies, que són obertes; i no es persegueix cap mena d'ensenyança religiosa.

Del que diem, el títol que encapçalava l'editorial ens ho justifica: Immotivat, inoportú, inconseqüent. I així mateix el primer paràgraf:

«Comprenem perfectament l'actitud de la majoria de l'Ajuntament en el problema escolar davant del caràcter laic que les lleis de l'Estat han donat dissortadament a l'Escola nacional. Alguns de grat, d'altres forçant llur criteri personal o llur mateixa consciència els regidors de la majoria han de demostrar pràcticament en la qüestió escolar llur fidelitat a les normes imposades per la República. Aquesta submissió a la llei constitucional instauradora del més radical laïcisme en la instrucció oficial, no obliga, però, al nostre Ajuntament a viure d'esquena a la realitat. I la realitat en aquest cas és doble. D'una banda en la nostra ciutat hi ha una massa d'opinió, importantíssima pel nombre i per la qualitat dels seus adherents, que s'oposa a l'escola sense religió i que, en conseqüència, sosté amb el seu ajut moral i material excel·lents escoles privades que donen instrucció religiosa. D'altra banda, les escoles laiques nacionals són notòriament insuficients, i ho seguiran essent encara per alguns anys, per absorbir el nombre d'alumnes amb que compta el cens escolar de Sabadell. Creiem que aquestes dues dades indiscutibles de la realitat actual haurien d'ésser més que suficients per a seguir imposant al nostre Ajuntament el criteri de ponderació que havia adoptat des de bon principi en la seva política escolar. La concessió de les subvencions tradicionals a les més acreditades de les nostres escoles particulars representava per ell una solució transitòria del problema; una solució que si d'una banda estava d'acord amb els més legítims esperits democràtics, salvava, d'altra banda, el com-

promís d'atendre a l'educació d'un gran nombre d'infants que actualment no podrien tenir cabuda en les escoles oficials»

El lector pot veure, doncs, que a més de certes afirmacions gratuïtes quant a la submissió al caràcter laic de les lleis de l'Estat, l'articulista no troba cap més solució al seu problema que en l'aspecte econòmic de les subvencions.

Posat en el corrent dels sofismes, l'editorialista argumenta amb bases falses. Llegiu aquest altre paràgraf:

«En la sessió de l'Ajuntament en la qual fou aprovada la supressió del subsidi a quatre escoles, el nostre car amic el doctor Sotorra, en representació de la minoria catalanista, recolzà aquestes mateixes consideracions en l'argument irrefutable de les xifres del dèficit escolar de 3.369 alumnes que segons el cens, té Sabadell, les actuals escoles, comptant-hi les de nova creació, absorbeixen solament 1080 alumnes, restant, així, un remanent de 2289 alumnes sense escola. No cal afegir ni una paraula per deixar ben demostrada la inoportunitat i la manca de fonament de l'acord suprimint les subvencions a quatre escoles particulars»

¿L'havem llegit? Doncs bé: el problema escolar que sembla resolt amb la concessió de les subvencions queda en peu de la mateixa manera, perquè a les escoles subvencionades deixaran de rebre-hi ensenyança, d'acord amb les subvencions, tant sols un centenar d'alumnes, i per un centenar d'alumnes, tant és que el dèficit sigui de 2289 alumnes sense escola, com que siguin 2389. La gravetat del problema queda igual, si no fos que la Comissió de Cultura ja cuida sense perdre temps de mitigar aquesta xifra eloqüent de la deixesa que els anteriors Ajuntaments de dreta havien tingut respecte a les escoles locals.

I deixem la resta de l'article. Tampoc donaria cap raó al lector que el suprimir les subvencions fos immotivat, inoportú, inconseqüent.

—PER ASSEGURANCES,
J. Utesà Roca, representant de Radio Associació, Emissora EAJ 15.
Zurbano, 25, despatx de 12 a 1 i de 8 a 9.

Temps de vacances

Durant l'estiu, i que per cert aquest any ha tingut un començament norteny, hom sent aquest neguit de les vacances. Cases que es tanquen amb llurs automòbils es traslladen cap a comarques més fresques i seques.

Tot són preparatius. S'encomenen llibres i es compren revistes i es fa provisió de paper i tinta, encara que generalment totes aquestes coses queden abandonades en un recó. La por d'avorrir-se es veu trencada per mil aventures boscanes i pagesívols i excursions a les serres properes.

També hi ha l'altra part de mortals que fa la sortida setmanal per a passar els diumenges amb la família. No podent abandonar el treball esperen pacientment els dissabtes per a fer el camí de Matadepera, Sant Feliu, Sant Llorenç, Setmanat o Caldes i altres pobles propers. Aquests són els que esperen els quinze dies que no arriben mai i que passen ben aviat.

Després queda la part més nombrosa. La classe obrera de les fàbriques i magatzems, i els pagesos. Aquesta gent que veiem quan visitem el poble que hi ha la família i que només els recordem als estius, i que no es mou d'allí. Veuen venir els estiuers amb una llàstima filosòfica. A tots els tenen per tarats: del pulmó o dels bronquis, asma o reuma, a tots els classifiquen en la llista dels mig inútils. Les noies en tant s'entretenen amb els pantalons blancs dels joves de la colònia. Ocells de pas!

La classe treballadora de les ciutats és l'eterna concurrent als afores d'aquestes Flor de Maig, Bella-terra, Can Feu, can Rull. Fins i tot es fan la illussió de què són lluny, tot fent una costellada. D'uns anys ençà bona part s'han distribuït cap a les platges de Castelldefels i de Mongat i altres. És com una petita illusió de cada diumenge. La flameta de llibertat, de gaudi i de repòs que fa l'estiu més passador.

A aquesta classe treballadora acostumada com està a no sortir de la ciutat, els serà beneficiosa aquesta curta setmana de repòs que se'ls concedeix. Principalment per la quitxalla enverinada per l'ambient de les ciutats.

I que consti que són els que més en disfrutarien de les vacances.

J. M. RIU.

las idees y la pasión puestas al servicio de la democracia.

La democracia, suprema aspiración, acariciada durante tanto tiempo y convertida en realidad con la implantación de la República, puede decirse que es el alma de Sabadell, y lo ha sido siempre, aun en los aciagos tiempos de la dictadura, cuando la tiranía amordazada las bocas, flagelaba los cuerpos y pretendía apagar con el soborno o la amenaza la llama de nuestros ideales.

Es indudable que los hombres dotados de conciencia civil y amantados en las fuentes de la democracia por una tradición dilatada y continua han de ser cordiales y fraternos, porque la democracia tiene un sentido universalista que se esfuerza por solidarizar la especie en la lucha hacia un destino común; pero esta cordialidad de raigambre político-social se vigoriza y se enciende con mayor ímpetu simpático cuando las favorables condiciones del medio suavizan las asperezas del vivir cotidiano, llevando un poco de alegría a la brega incesante que es ley biológica y no podemos esquivar.

¿No se deberá esta cordialidad espontánea y rumbosa del pueblo de Sabadell, además de a su abolengo democrático al espléndido regalo de la fertilidad de su suelo, la hermosura de sus paisajes, la humbría de sus frondas la bondad de su clima y la ondulación de sus montañas, que ha recibido como un don especial de la naturaleza? Cualquiera que sean las causas de esta cordialidad, ella existe y de ella nos beneficiamos los que visitamos a Sabadell.

Cuántas personas y entidades he saludado en este pueblo me honraron y conmovieron con un afecto limpio y servicial que no es corriente recibir de gentes a las que no nos liga sino el vínculo más o menos estrecho de las ideas. ¿O será que el único lazo efectivo y transcendental entre los hombres es el que tiende la idea a través del espacio, de los temperamentos y las razas?

Podría decirse que esta demostración de simpatía no es a mí a quien se dirige, sino a los republicanos españoles de Sudamérica que representan y al veterano periódico, «España Republicana» que dirijo desde el año 1917; pero semejante consideración no resta un quilate al oro de ley de esta cordialidad desbordante de que es capaz el generoso espíritu de las gentes de Sabadell.

Ya teníamos en Buenos Aires un indicio de esta bondad acogedora que caracteriza a Cataluña y se especializa en Sabadell y los pueblos comarcanos. De Cataluña hemos recibido siempre una inequívoca expresión de simpatía hacia nuestra obra. Las campañas de más duro empuje que en América hemos realizado, como la «aliadista», la del «frente único de izquierdas», la de «orientación del problema catalán» la dirigida «contra la dictadura» ha sido Cataluña donde encontré eco más destacado traducido en un apoyo moral que nos alentó y nos sostuvo en la brecha, frente a la multitud de enemigos que nos hostiliza-

ban sañudamente dentro de las mismas colectividades españolas, en más de una ocasión apoyadas por las dictaduras transitorias que también allí suelen padecerse.

Legó a más esta inquebrantable adhesión con que nos enorgullecía y estimulaba la opinión catalana y singularmente la de algunos pueblos como Sabadell. Llegó a las lindes del sacrificio, porque algunos de los viejos republicanos que aquí se debatían en la impotencia contra la dictadura sufrieron persecuciones y encarcelamientos por el hecho de leer y difundir nuestra órgano periodístico, «España Republicana» y declarar con enérgica convicción a los tiranos que interpretaba sus ideales de libertad y de justicia.

Por tibios y débiles que hubieran sido nuestros entusiasmos, que no lo eran, el poderoso aliento recibido en Buenos Aires de estos indomables rebeldes habría vigozido nuestro esfuerzo llevándolo a la plenitud de acción que la hora histórica reclamaba; pues no hay nada que temple los ánimos y los disponga a los más duras pruebas que la ejemplaridad del sacrificio, dada por los que fácilmente pueden eludirlo.

Ha sido, pues, de Cataluña, de los pueblos civiles como Sabadell, de donde nos ha llegado esa onda imponderable de energía tan eficazmente dinámica que mantiene despierto y agresivo el espíritu de combate.

Y esta belleza moral, que vale por todas las apuntadas al comienzo de estas líneas, y otras que escaparon seguramente a mi torpe facultad observadora, vale de por sí cualquier elogio dirigido a Sabadell, por ditirámico y pomposo que pueda encontrarlo quien ignore el rico venero de civismo y humanidad que fluye, perenne y generoso, en esta hermosa urbe catalana.

Manuel R. RODRIGUEZ.

La Plàstica

Vila-Puig

Extret de l'«Observer» de Londres, hem trobat una recensió a l'hebdomadari francès «Lu», força extensa i documentada, en la qual, i en primer terme, es parla d'aquest pintor nostre.

Després de parlar del to normal que han adquirit els nostres pintors tot defugint certes innovacions falses, comenta així: «En el quadre d'aquestes reserves, és precis admetre que els pintors d'aquest país (Espanya) creen obres d'una qualitat i d'un aguant espiritual remarcables. Les interpretacions tan brillants dels paisatges i del poble espanyol d'un Vila-Puig (qui en la seva recent exposició del Círculo de Bellas Artes — Madrid — se n'ha endut un gran èxit) ho confirmen.»

Ens és molt grat de constatar aquest elogi i, com a sabadellencs i amics d'En Vila Puig, ens en sentim ben honrats.

LA CALDENSE
Fàbrica de Gasoses i Sifons

J. MAYNOU - (Caldes de Montbui)

Venda en cafès i tendes de queviures.

Insuperable aigua «REMEI»

Reconeguda químicament potable pel Laboratori Municipal de Barcelona

Es serveix en nítides garrafes de 4 i 8 litres.

Per encàrrecs: **Víctor Balaguer, 48 - Sabadell**

GALLINES

les tindreu sempre bones donant-les-hi

Avioli Másvidal

remei acreditat que trobareu a la

Farmàcia de J. MASVIDAL

RAMBLA, 26

COSTA BRAVA

HOTEL DEL FAR DE SANT SEBASTIA

ES EL MES BEN SITUAT

Especialitat en banquets i casaments

TELEFON 7

CALELLA DE PALAFRUGELL

Josep López

PALETA

S'ofereix al públic en general per tota classe de reconstruccions a preus convencionals.

Garrer de Bélgica núm. 15

NOTICIES DIVERSES

Del Municipi

PER LA CREACIÓ DE TRES GRUPS ESCOLARS

El dia 20 del corrent aparegué publicat al "Boletín Oficial de la Provincia" i a la "Gaceta de Madrid", l'extracte del plec de condicions establert per tal de regularitzar el concurs públic obert per a l'adquisició en aquesta ciutat de terrenys destinats a la construcció de tres grups escolars.

A la Secretaria Municipal (Secció de Cultura) serà facilitat a qui ho desitgi la totalitat del plec de condicions a les quals caldrà ajustar les ofertes corresponents.

—Per les PROPERES FESTES APROFITEU-VOS dels preus baixos que e les noves col·leccions d'estams ofereix en la Secció de Sastreteria a mida CASA VILA, Lacy, núm. 108.

Trajo dril drerter novetat a mida, 30 pessetes.

REFORMA URBANA

L'Ajuntament té el projecte de convertir en "boulevard", una secció de la Rambla de la República, tros comprès entre els carrers de Lacy - Les Planes i Cervantes - Doctor Bosch i Cardellach.

INVITACIÓ A L'ALCALDE

La Junta de la Societat Coral La Industrial, ha visitat a l'Alcalde senyor Ribé, per tal d'invitar-lo a l'excursió que efectuarà aquesta entitat a la ciutat de Mataró, durant els dies 30 i 31 del corrent.

—PRECISEN dos corredors per article de molt consum.

Dirigiu-vos a aquesta Administració.

Les entitats polítiques que vulguin un pla de la nova divisió electoral, poden recollir-lo a la Secció de Governació de l'Ajuntament, al preu de cinc pessetes.

La vida social

El Sindicat del ram de construcció de Sabadell i el seu radi (Secció de paletes i peons), celebrarà avui, dissabte a dos quarts de deu de la nit, en el seu local social, Pérez Galdós, 110, reunió general per o tractar dels següents assumptes: Lectura de l'acta anterior, nomenament de dos càrrecs de Junta, donar compte de les gestions fetes amb la patronal per resoldre el repartiment del treball i disposicions generals.

—S'OFEREIX PERSONA de tota confiança, per moço de despatx, magatzem o càrrec anàleg i si precisa també com a xòfer, amb garanties i immillorables referències.

Per informes dirigir-se a l'Administració d'aquest Diari, carrer St. Pere, 31.

La Secció de Minaires del Sindicat del Ram de Construcció, celebrarà, demà, diumenge, a dos quarts de deu del matí, en el local del Sindicat, carrer de Pérez Galdós, núm. 110, reunió per a tractar del següent ordre del dia:

Lectura de l'acta anterior.—Nomenament de càrrec de Junta del ram.—Donar compte de l'assumpte casa Garriga.—Disposicions generals.

L'Excursionisme

Es gairebé segura l'assistència de l'Escola Coral de la veïna ciutat de Terrassa, al viatge marítim a Sant Feliu de Guíxols, organitzat per l'A. E. "Terra i Mar".

—Es posa en coneixement del públic que amb motiu de la temporada d'estiu, l'Empresa dels Autobusos Sabadell anuncia el servei diari a Matadepera, d'acord amb el següent horari:

Sortida Sabadell, Estació Elèctric:
Dies feiners: 1 tarda, 7'30 nit.
Dies festius: 7'30 matí, 2'30 tarda, 7'30 nit.

Sortida Matadepera, Plaça:
Dies feiners: 8 matí, 2'30 tarda.
Dies festius: 8 matí, 3 tarda, 8 nit.

Nota: A més dels anunciats els dilluns i dijous sortida de Sabadell a les 7'30 matí, i els dimecres i dissabtes, a les 8 nit, de Matadepera.

La Secció d'Infants del Centre Excursionista "Sabadell" efectuarà diumenge vinent una excursió a Palau, Plegamans i Can Padró.

Sortida, a dos quarts de sis, de la Plaça de l'Àngel.

Vàries

CASAMENTS CIVILS

A la taula d'anuncis d'aquest Jutjat Municipal hi ha els edictes fent públic l'haver sol·licitat contraure matrimoni civil, les següents parelles:

Joan Burguet Albalat amb Isabel Izquierdo Blesa; Salvador Galvany Cusidó amb Dolors Tiburcio Solà; Joan Brichs Berengué amb Maria Blasi Ollé; Joan Balada Busquets, amb Teresa Curtiells Costa; i Antoni Borrell Borrell, amb Encarnació Carbonell Llopis.

El que es fa avinent per si algú tingués motius a al·legar que poguessin impedir la celebració d'aquests matrimonis, segons preveu la Llei.

INJECCIONS

HIPODERMIQUES intravenoses i intramusculars, les dóna a preus molt econòmics persona amb el seu degut títol.

Raó: Plaça de l'Àngel, 10, bis, tenda, (cantonada al carrer de la Salut).

Com de costum demà al migdia, al Cafè Euterpe el Quintet Padró hi donarà un concert Vermut sota el següent programa:

"Les noies de Prats de Molló", sardana, Juncà; "Paganini", fantasia, Lehar; "Neguito Gil", dansò cubà, Rovireta; "Fantasia núm. 4", Fernández; "Las Leandras", xotis del Pichi, Alonso i "Las Leandras" passada dels nards, Alonso.

XOFER

s'ofereix per conduir automòbil o camió.

Per informes dirigir-se a l'Administració d'aquest Diari, Carrer Sant Pere, 31.

Avui dissabte, a les deu del vespre, es celebrarà en el local del Bloc Obrer i Camperol, (Cra. Molins de Rei, 5,) una conferència pública a càrrec de Joan Bartomeu sota el tema: "Aspectes fonamentals del marxisme".

◆ BALLS DE CARRER ◆

Orquestrina 'MAXIM'S'

Representants:

J. CAPUZ - Comèdies, 40.

J. OLIVELLA - S. Jaume, 8 bis.

Sabem que avui dissabte, i demà diumenge, seran radiades per l'Associació Nacional de Radiodifusió, notícies respecte al Dispensari de Rontgenologia del nostre Hospital i Casa de Beneficència.

Rectificació del nou Cens Electoral

Del 15 al 30 d'aquest mes seran exposades al públic a tots els Ajuntaments les llistes provisionals del nou Cens Electoral per a la seva rectificació.

Han de demanar la inclusió:

Tots els ciutadans, de l'un i l'altre sexe que, tenint un any de residència al Municipi, hagin complert 23 anys o els compleixin el primer de desembre vinent, i no figurin a les llistes.

Els que hagin canviat de domicili des de la inscripció.

Els que figuren a les llistes amb noms, ofici o edat equivocats.

Moviment demogràfic

NAIXEMENTS:

Júlia Gasó Morera.
Angela Borgunyó Vallés.
Maria Andreu Grapí.

DEFUNCIONS

Dolors Montserrat Aguilera, 81 anys. vídua: Sant Joan, 9.

Ens prestareu un bon servei avisant-nos per telèfon, de paraula o per escrit, de qualsevol deficiència que s'observi en el repartiment del nostre diari.

SALO IMPERIAL

AVUI, NIT

Estrena del grandios film

S.M. EL AMOR

per KATE VON NAGY

El formidable drama de guerra d'una intensitat inigualable

El sargento Grischa

per BETTY COMPSON

Dibuixos i revista.

Demà a la nit, en l'espaió jardí

BALL I SARDANES

Cobla «Principal» de Barcelona

Espectacles

PRINCIPAL MODERN.—Avui, Espectacles «Miramar»; la pel·lícula «Rosario de Plata» i altres.

SALO IMPERIAL.—Avui, Gran programa sonor. La comèdia dramàtica «S. M. el amor» per Kate Von Nagy; el formidable drama de guerra «El sargento Grischa» per Betty Compson i Chester Morris; dibuixos i revista.

CAMPS i CERVANTES.—Avui, Formidable programa sonor. La interessant pel·lícula lírica «Claro de luna» pels famosos cantants Lawrence Tibbet i Grace Moore; i altres interessants pel·lícules.

Taller de Reparacions de Maquinària i obres

DE

Jaume Cabeza

Rosales, 55 - Telèfon 1371

Llegiu i propagueu

EL POBLE.

AYMAMI

S
A
S
T
R
E

Pérez Galdós, 142
Pare Sallarés, 38

Antiga

Tintoreria GUILERA

FUNDADA L'ANY 1800

TALLERS: VERDI, 151, 153 i 155 - TELEFON 72683 - CENTRAL: PORTAFERRISSA, 15, pral. - TELEFON 22631

BARCELONA

Aquesta casa es complau en assabentar a la seva distingida clientela de Sabadell i públic en general que per al millor serviment dels encàrrecs ha instal·lat una nova SUCURSAL A SABADELL

Avinguda XI de Novembre, número 19 (front el Cervantes)

on es rebran tota mena d'encàrrecs de TINTORERIA, RENTATS EN SEC, PLANXAT SASTRE i altres del ram, així com l'insuperable

«Planxat Holandès» per a colls, punys i camises

MIEDO

Azorin ha publicat a "Luz" el següent interessant article:

"Bernardo Palissy es uno de los hombres más simpáticos del siglo XVI. No sabía el latín; no conocía el griego; no tenía ni la más remota noción de los escritores de la antigüedad clásica. Fué hijo de un alfarero; como alfarero trabajó en un alfar. Trabajó con sus manos duran te toda su vida. Todos estos escritores que han sido obreros o que han tenido contacto con las ciencias naturales muestran en sus obras una profunda y cordial humanidad. Naturalista fué Goethe; biólogo de laboratorio fué Montesquieu; naturalista, a más de obrero, fué Julio Michelet; Michelet — que tanto refleja en sus libros el dolor del pueblo — trabajó en una imprenta siendo niño. Bernardo Palissy estuvo toda su vida en contacto con la Naturaleza. No sabía nada de la antigüedad de griegos y latinos. Conocía, sí, con amor, con exactitud, los secretos de la tierra. Y después de trabajar y de observar mucho, a los setenta y cinco años, se la planteó un singular problema. Había nacido Bernardo en 1510; murieron en 1590. Su vida fué larga. A la edad que hemos dicho, algo que no podía resolver le acuciaba el espíritu. En el comienzo de una de las novelas de Lope de Vega, "Las fortunas de Diana", el autor habla de las novelas y dice que son libros entretenidos. "No le faltó a Cervantes en sus novelas gracia y estilo"; pero, a seguida de este elogio conmisericordioso, Lope añade, con intención aviesada de palmetazo, que estos libros, es decir, las novelas, "habían de escribir las mujeres científicas". Y claro que Miguel no era hombre científico. Ciencia, en el siglo XVII, no significaba ni estudio de la Naturaleza, ni matemáticas, ni astronomía; ciencias eran las disciplinas que ahora llamamos humanidades. Cervantes no era hombre de ciencia; había leído, todo a lo más, alguna obra de Erasmo, en su original, o había bebido el café de recuelo erasmiano en algún librete de devoción anodina — como ha demostrado Américo Castro —. Bernardo Palissy no era tampoco un científico ante los hombres tan suficientes del pedantesco Renacimiento. Bernardo hacía mala figura. No sabía nada; no conocía más que la tierra, los animales, las plantas y las piedras. Y eso era para los hombres insuflados del Renacimiento una nonada.

Se le planteó a Bernardo un íntimo problema. Se encontraba ya más allá de la mitad de la vida; le quedaba poco por vivir. Él tenía la curiosidad de saber si lo que él conocía era verdad o no. Puesto que no tenía noticias de lo que habían zahondado los sabios de Grecia y Roma, no podía, por lo tanto, saber si los resultados a que él había llegado en sus observaciones estaban de acuerdo o no con toda la sabiduría y solemne antigüedad clásica. Entonces, para salir de su apuro, se le ocurrió una idea. Bernardo alquilaba una sala en París; allí, ante el

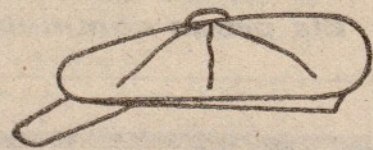
público, expondría sus observaciones. Y los concurrentes a la conferencia — que habrían de ser eruditos y literatos — le dirían si estaba o no equivocado. La entrada a las conferencias habría de ser de pago, naturalmente; de este modo se limitaría y seleccionaría el auditorio. Como se ve—rindamos pleitesía —, Bernardo Palissy ha sido el inventor de las conferencias y debe ser considerado como el santo patrono de cuantos charlan ahora ante los públicos. Las charlas de Palissy con sus doctos auditorios no sabemos el resultado que tendrían. Debí de ser excelente, por cuanto esos cursos duraron cerca de diez años. Lo interesante en este caso es esa confrontación que Palissy hacía de la realidad con el mito, de la Naturaleza con la superstición. El encuentro de la realidad con la pseudo ciencia de la antigüedad sería curioso. Tal vez alguno de los doctos escuchantes se mofaría del pobre alfarero; tal vez algún otro, aparentando aceptar su doctrina, tendría por él una profunda lástima. El caso es que Bernardo no se arredró; él estaba en posesión de la verdad y los demás podían pensar lo que quisieran. La realidad era más fuerte que la antigüedad clásica. Bernardo no tenía miedo a la terrible realidad; los que tenían un pánico tremendo eran los otros.

En 1930 se llevó a cabo también en España una singular confrontación de la leyenda y la realidad. Una treintena de literatos de Madrid se encaminó a Barcelona; iban a Barcelona incitados cordialmente por los literatos catalanes; se iba a ver si la idea que los madrileños tenían del problema catalán caía dentro del mito o era real; había que acordar la idea con la realidad; era preciso cambiar impresiones de un modo afectuoso, para resolver, en su día, uno de los problemas políticos más antiguos y apasionantes. ¿Qué idea tenían de la realidad los literatos madrileños? ¿Hasta qué punto entre el juicio y la realidad se interponía — como en el caso de los auditores de Palissy — el mito literario? Las reuniones de castellanos y catalanes fueron cariñosísimas. Se trabó entonces una amistad sincera; se creyó que muchos errores y prejuicios quedaban disipados. Y ahora, al cabo de dos años, cuando ha llegado el momento crítico, decisivo, vemos que la siembra de 1930 fué infecunda. Ahora tenemos un miedo horrendo a la realidad y tornamos la cabeza, temerosos, hacia el prejuicio vitando

y malhadado. ¿Qué será, lector querido, que el intelectual, que tiene por misión el preparar el cambio, se asusta cuando llega, en efecto, el momento de cambiar? ¿Por qué fenómeno peregrino los hombres que conciben una realidad nueva, al arribar el instante en que esa nueva realidad se presenta, erguida, irrefragable, se sienten tomados de miedo? En los comienzos del siglo XVIII un caballero español tradujo la "Utopía", de Tomás Moro; Quevedo puso un prólogo a esa traducción; en él nos dice que el traductor de Moro llevaba consigo la "Utopía" a todas partes, como un libro de devoción. Si de repente el traductor hubiera visto realizado su ensueño y el de Moro, seguramente que hubiera sentido un gran espanto. Un arzobispo, Fenelon, en un libro dedicado a la educación de un príncipe, el "Telémaco", pinta un país, Vandalia, es decir, Andalucía, entregado a un delicioso e idílico régimen comunista.

Si Fenelon, de pronto, hubiera visto en Andalucía implantado el comunismo, con seguridad que su estupor y su miedo hubieran sido terribles. Los intelectuales madrileños que estuvieron en Barcelona sienten ahora miedo ante la realidad. Desde 1850 se viene predicando en España el federalismo; únicamente federativo fué el partido republicano en sus comienzos; dos solos republicanos unitarios había en el nutridísimo grupo de diputados que votó la República en las Cortes Constituyentes de 1869. Libres de prejuicios están, por conocer la historia y ser cultos y eruditos, los intelectuales; avezados están a considerar y preparar el avance humano. Y, sin embargo, llegada la hora de la realidad, dudan y retroceden. Pero si en 1898 sólo unas pocas personalidades se oponían a la pasión tumultuaria de la masa que pedía la guerra con los Estados Unidos, ahora la minoría ilustradora es más copiosa y más intensa. Consideremos que el tiempo ha pasado de 1898 hasta la fecha; meditemos sobre lo que ocurrió entonces. A poco de pasar aquel trance, ya todos veían la enormidad de lo que habían pedido; todos se avergonzaban de su exaltación absurda. Tengamos ahora confianza y esperemos que los más exaltados en estos instantes serán los que más sonrían de su exaltación cuando los años, o simplemente los meses transcurran.

CORTINA ORIENTAL
CORDONET
Carrer Tetuan, 187

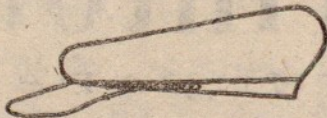

Confecció de gorres
de totes classes

ANTONI FABREGAS

PREUS ECONOMICS

Carrer de la Salut número 70

La T. S. F.

PROGRAMES PER AVUI

RADIO BARCELONA

7'15—Sessió de cultura física, per radio.
7'30—Primera edició del diari parlat «La Palabra».
8'00—Sessió de Cultura Física per ràdio.
8'15—Segona edició del diari parlat «La Palabra».
11'00—Horari de la Catedral.—Servei Meteorològic.—Estat del temps a Europa i Espanya.—Previsió de temps en el mar i rutes aèries.—Servei Meteorològic radiotelegràfic per línies aèries.
11'15—Transmissió telefotogràfica diària de la carta del temps.
13'00—Sessió de música lleugera en discs.
13'30—Concert pel Sextet de Ràdio Barcelona.
Informació Teatral i Cartelera.
Sessió Cinematogràfica i Cartelera.
14'00—Audició de discs.
Continuació del concert.
14'50—Borsa del Treball de E.A.J.I.
15'00—Sessió Ràdio-Benèfica.
15'30—El micròfon per a tots.
16'30—Fi de l'emissió.
18'00—Concert pel Trio Ràdio Barcelona.
19'30—Cotitzacions de monedes.
Programa del radioient.
Notícies de premsa.
21'00—Horari de la Catedral.—Servei Meteorològic.
Concert per l'Orquestra de Ràdio Barcelona.
21'30—Ballables moderns per l'Orquestrina «Demon's-Jazz».
22'15—Radio-Teatre.
24'00—Fi de l'emissió.

RADIO VALENCIA

Hores d'emissió: de 13'30 a 15 h.
18 a 19 i de 21 a 23.

ASSOCIACIO NACIONAL DE RADIODIFUSIO

11'30—Emissió fototelegràfica.
12'00—Diari femení.
Sant del dia. Indicacions astronòmiques. Les persones nascudes avui.
Curs de cuina pràctica. Receptes de bellesa. Recomanacions profitoses per a la llar. L'adagi d'avui. La moda del dia. Secció de consultes. Secció de grafologia. Borsa femenina del treball.
12'30—Emissió de sobretaula.
Música de discs.
Informació de Borsa.
14'00—Hora exacta.
Radiació de discs.
14'15—Emissió radiobenèfica.
Llista dels donatius rebuts.
Fi de l'emissió.
17'00—Apertura. Carillon.
Selecció de discs.
18'50—Emissió infantil.
Lliçons de coses, contes, rondalles.
Fi de l'emissió.
16'00—Apertura. Carillon.
Informació de Borsa.
Concert per l'Orquestra.
Música variada de discs.
Reportatge microfònic.
Impressió del mercat.
Concert per l'Orquestra.
22'00—Hora exacta.
Continuació de música de discs.
Continuació del concert.
Fi de l'emissió.

Ciudadà: Subscriu-te a EL POBLE

NEGOCIACIONS I TRAMIT A LES OFICINES
PUBLICUES : NOTARIES : REGISTRE DE PROPIETATS : COMPRA, VENDA I ADMINISTRACIO DE
FINQUES : PRESTECES I HIPOTEQUES

"ACTIVITAT"

Lluna, 28

Sabadell

L'EMPRESA DE POMPES FUNEBRES
"La Victòria" S. A.

amb exclusiva atorgada per quinze municipis, quaranta sucursals i agències a les principals poblacions de Catalunya, s'encarrega de tota classe de serveis funeraris. - Trasllat de cadàvers i despulls mortals a províncies i estranger amb autos cotxe fúnebre «Hispano»

EXPOSICIO I VENDA DE CORONES I PENSAMENTS

Oficines centrals: **Passeig S. Joan, 171-Tel. 74777-Barcelona**
Sucursal a SABADELL: **Carrer Sant Pau, 9 - Telèfon 1828**

ANIS DEL TÁUP